

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

04 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte –Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie,

examinând, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Rotari Mihaela în numele inculpatului și de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 martie 2022, în cauza penală în privința lui

Mandric Vadim XXXXX

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 15.09.2021 – 29.12.2021.

Instanța de apel: 26.01.2022 – 29.03.2022.

Instanța de recurs: 14.06.2022 – 04.08.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central din 29 decembrie 2021, pronunțată în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Mandric Vadim a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și condamnat în baza acestei legi la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei s-a dispus a fi calculat din momentul reținerii, cu anunțarea inculpatului în căutare.

S-a dispus a fi încasat de la Mandric Vadim cheltuieli în mărime de 30 lei, pentru testarea alcoolscoptică.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a constatat că, *Mandric Vadim la 15 august 2021 în jurul orei 01.00, fiind sub influența băuturilor alcoolice, nedispunând de permis de conducere, fiindu-i anulat dreptul de a conduce mijloace de transport prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05.02.2020, intenționat, încălcând cerințele pct. 10 subpct. (2) lit. a) din Regulamentul Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, care prevede că persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria*

(subcategoria) din care face parte autovehiculul condus și cerințele punctului 14) lit. a) din același Regulament, care stipulează că, "conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate", a urcat la volanul automobilul de model "VAZ 2107" cu n/î. XX XX XXX și l-a condus pe una din străzile satului Căinării Vechi raionul Soroca, unde a și fost stopat de colaboratorii de poliție.

Fiind suspectat de către colaboratorii de poliție al Serviciului Patrulare Soroca, Florești al Direcției "Nord" a INSP al IGP, aflați în exercițiul funcțiunii, în consumul băuturilor alcoolice și conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, cet. Mandric Vădim la data de 15 august 2021 ora 01.05 a fost supus testării alcoolscoapice cu analizatorul concentrației de etanol "Drager Alcotest 6810" din dotare, în urma cărui fapt s-a constatat, că concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de către acesta este de 0,67 mg/L.

Prima instanță a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate Mandric Vadim a comis infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal – conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat și care nu dispune de permis de conducere.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

- avocatul Grosu Igor în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare de 8 luni și suspendată condiționat executarea pedepsei stabilite conform prevederilor art. 90 Cod penal, cu stabilirea unui termen de probă de 2 ani;

- inculpatul Mandric Vadim, prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de amendă sau pedeapsa închisorii cu suspendarea condiționată a executării ei în baza art. 90 Cod penal.

3.1 În conținutul cererii de apel depuse, apărătorul inculpatului a invocat că pedeapsa aplicată inculpatului este prea aspră, iar inculpatul Mandric Vadim merită să-i fie acordată încă o șansă să demonstreze că corectarea și reeducarea lui poate fi obținută fără izolarea lui de societate, ținând cont de concursul circumstanțelor atenuante, persoana celui vinovat, urmând a-i fi aplicată pedeapsa condiționat prin prisma prevederilor art. 90 Cod penal.

3.2 În conținutul cererii de apel depuse, inculpatul a invocat că:

- sentința nu este întemeiată pe probe incontestabile, ce ar dovedi că numai izolarea absolută poate fi o pedeapsă echitabilă pentru acțiunile comise de inculpat;

- se căiește sincer, a conștientizat acțiunile sale, însă fiind sub influența unei necesități de a acorda ajutor altei persoane, fiind conștient că se deplasează cu automobilul o porțiune mică de drum, cu o viteză nu mai mare

de 30 km/h, a comis această infracțiune, de care fapt regretă;

- nu prezintă pericol pentru societate;
- deja a fost atras la răspundere penală și a executat cu onoare munca neremunerată în folosul comunității;
- nu a știut că va fi pedepsit atât de grav. Este unicul întreținător al familiei și pe viitor nu va comite asemenea acțiuni.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 martie 2022 au fost respinse ca nefondate apelul avocatului Igor Grosu în numele inculpatului și apelul inculpatului și menținută sentința fără modificări.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că inculpatul Mandric Vadim a participat doar la prima ședință a instanței de fond, iar în ședința ulterioară acesta nu s-a prezentat, sentința fiind pronunțată în lipsa acestuia, în rezultat inculpatul fiind anunțat în căutare.

Instanța de apel a constatat că în cadrul examinării cauzei în ordine de apel inculpatul Mandric Vadim a solicitat amânarea ședințelor de judecată din 15.02.2022 și din 01.03.2022, iar la ședința din 29.03.2022 nu s-a prezentat.

S-a menționat în decizie că prin scrisoarea parvenită în adresa Curții de Apel Bălți, IP Soroca a informat instanța că la 24.01.2022 Mandric Vadim a fost anunțat în căutare în baza sentinței din 29.12.2021, iar în caz de reținere, instanța de apel va fi informată suplimentar. În așa mod, instanța de apel a dispus examinarea apelului în lipsa inculpatului Mandric Vadim.

Instanța de apel a statuat că pedeapsa aleasă de prima instanță pentru infracțiunea incriminată este una legală și întemeiată, care urmează a fi susținută, deoarece este una echitabilă și în strictă conformitate cu prevederile art. 61, 75 Cod penal, precum și cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la fel în concordanță cu personalitatea inculpatului și circumstanțele cauzei.

Instanța de apel a considerat declarative argumentele apărării privind aplicarea unei pedepse neprivative de libertate față de inculpat, care a manifestat căința sinceră și recunoașterea vinei, în cazul în care Mandric Vadim nu este la prima abatere penală, fiind condamnat anterior pentru comiterea de infracțiuni similare, evită a se prezenta în ședința instanței de judecată în fond și apel, iar prima instanță corect a ajuns la concluzia, că reeducarea și corectarea inculpatului este posibilă numai fiind izolat de societate, aplicându-i just pedeapsa cu închisoare.

În decizie s-a menționat că scopul legii penale în speța dată poate fi atins doar prin aplicarea unei pedepse privative de libertate, care va atinge scopul de reeducare a inculpatului, dar și va avea ca efect prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Raportând circumstanțele date la materialele cauzei, instanța de apel a

ajuns la concluzia, că argumentele invocate în apelul declarat sunt nefondate, iar soluția instanței de fond privind determinarea pedepsei este echitabilă atât persoanei inculpatului, cât și circumstanțelor de fapt și de drept, pentru ce nu este necesar de a interveni într-o sentință legală și întemeiată, din care motive apelurile declarate în interesele inculpatului Mandric Vadim au fost respinse.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

- avocatul Rotari Mihaela în numele inculpatului, prin care invocând incidența *pct. 10)* a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită admiterea recursului, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri în latura pedepsei, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă non-privativă de libertate;

- inculpatul Mandric Vadim, prin care neinvocând incidența dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită casarea deciziei în partea pedepsei și dispunerea rejudecării cauzei penale în instanța de apel sau aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

5.1 În susținerea recursului, avocatul Rotari Mihaela în numele inculpatului invocă că:

- instanța de apel a apreciat greșit criteriile de individualizarea a pedepsei;

- instanța nu a luat în calcul că inculpatul a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele săvârșite, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, la evidența medicului narcolog sau psiholog nu se află, circumstanțe agravante nu au fost reținute;

- instanța urma să ia în calcul și condițiile de viață ale familiei inculpatului, situația căreia s-a înrăutățit;

- instanța a aplicat inculpatului cea mai aspră pedeapsă, iar practica judiciară demonstrează că pedeapsa prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit;

- în cazul dat inculpatul a conștientizat pe deplin care este scopul legii penale și care sunt consecințele reale în caz de nerespectare ale acestora, ca urmare instanța de apel putea să-i aplice lui Mandric Vadim o pedeapsă non-privativă de libertate.

5.2 În motivarea recursului, inculpatul invocă argumente similare celor indicate anterior în apelul declarat, suplimentar menționând următoarele:

- nu s-a prezentat în fața instanței de apel, deoarece era conștient că va fi reținut, în apel solicitând examinarea cauzei în lipsa sa și suspendarea condiționată a executării pedepsei, conform art. 90 Cod penal;

- și aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal este o pedeapsă dură, însă fiind în condiții de libertate, va avea posibilitate să muncească și să-și

întrețină familia, la care este unicul întreținător.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate din următoarele considerente.

În speță se constată că recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au declarat recursurile ordinare în termen.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Potrivit recursurilor declarate de către partea apărării, autorii își întemeiază criticile, prin prisma temeiului de casare prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și anume, referindu-se la situația în care *s-a aplicat o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale*.

Colegiul reține că recurenții sunt de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului și critică decizia instanței de apel numai cu referire la pedeapsa stabilită, solicitând aplicarea unei pedepse non-privative de libertate (avocatul Rotari Mihaela în numele inculpatului), fie aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal (inculpatul), însă analizând argumentele menționate în raport cu circumstanțele cauzei, instanța de recurs le apreciază ca neîntemeiate și pasibile respingerii din următoarele motive.

Prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de

judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

După individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și cuantumului acesteia, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare,

dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa numită inculpatului trebuie să fie executată real ori, sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei poate fi atins și prin suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului pe un termen de probă.

Așadar, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de el este un incident în viața acesteia.

Din actele cauzei rezultă că, prin sentința primei instanțe, Mandric Vadim a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și condamnat în baza acestei legi la o pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 8 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, soluție ce a fost menținută și de instanța de apel.

Colegiul penal menționează că pedeapsa prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal prevede muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau închisoare de pînă la 1 an.

La examinarea cauzei, instanța de apel a conchis, că prima instanță a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, la stabilirea pedepsei inculpatului Mandric Vadim, pedeapsa fiind aplicată în limitele sancțiunii prevăzute de infracțiunile incriminate.

Astfel, la menținerea soluției primei instanțe de aplicare a pedepsei cu închisoare lui Mandric Vadim, instanța de apel a stabilit că prima instanță a luat în considerare personalitatea inculpatului, faptul că a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele săvârșite, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, la evidența medicului narcolog și psiholog nu se află, s-a eschivat de la obligația de a se prezenta în ședință de judecată în instanțele de fond, precum și faptul că anterior a fost tras la răspundere penală, nu și-a făcut concluziile necesare și din nou a comis o infracțiune.

Analizând temeiul invocat în recursuri, în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, Colegiul consideră că, în prezenta speță acesta nu și-a găsit confirmarea, iar instanța de apel la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului Mandric Vadim și-a motivat just soluția adoptată, ținând cont de prevederile articolelor 61, 75 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală.

Pedeapsa stabilită inculpatului este echitabilă, legală și bine individualizată, aplicată în limitele fixate în partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale ale aceluiași Cod,

ținându-se cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acestuia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea.

Totodată, Colegiul penal atestă că pedeapsa închisorii aplicată inculpatului Mandric Vadim corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a acestuia precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane, nefiind constatat că corectarea lui este posibilă fără a fi supus răspunderii penale.

Astfel, Colegiul penal indică că, în formarea convingerii, instanța de apel a ținut cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv, întreaga conduită a inculpatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea faptei, în timpul judecății, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea infractorului, bazându-se pe materialele cauzei administrate.

Colegiul penal consideră că circumstanțele invocate de către avocatul Rotari Mihaela și anume: *recunoașterea vinei, căința sinceră, contribuția inculpatului la descoperirea infracțiunii, absența aflării inculpatului la evidența medicului narcolog sau psiholog și a circumstanțelor agravante*, au fost luate în considerație de către instanța de apel la individualizarea pedepsei penale, stabilindu-i inculpatului pedeapsa prevăzută de prevederile legale.

În prezența circumstanțelor descrise, Colegiul penal consideră legală concluzia instanței de apel referitor la pedeapsa cu închisoarea aplicată inculpatului care este proporțională faptelor comise de către inculpat.

Mai mult ca atât, instanța de apel corect a reținut, că inculpatul Mandric Vadim poate fi corectat doar prin izolarea în penitenciar pentru executarea pedepsei închisorii, modalitatea de executare aleasă de instanțele inferioare corespunde materialelor cauzei, probelor administrate și cercetate în ședința de judecată, personalității inculpatului și este proporțională faptei și corespunde scopului, or acesta, anterior fiind condamnat pentru infracțiune similară (art. 264¹ alin. (1) Cod penal), săvârșește o altă infracțiune (art. 264¹ alin. (4) Cod penal), se ascunde de la prezentare în fața instanțelor de judecată, ce denotă faptul că pedeapsa aplicată anterior (munca neremunerată în folosul comunității) nu l-a corijat.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar conchide că nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, la care face referință recurenței, deci nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de prima instanță și menținută de către instanța de apel, în conformitate cu legea și în limitele acesteia, din care considerente se impune inadmisibilitatea recursurilor ordinare, ca fiind vădit neîntemeiate.

Totodată, Colegiul penal reține faptul că, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în prima instanță și în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens, iar o altă opinie asupra circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*Bujnița vs Moldova*, 16 ianuarie 2007, § 20).

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Rotari Mihaela în numele inculpatului și de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 martie 2022, în cauza penală în privința lui *Mandric Vadim XXXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este pronunțată la **25 august 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie